

נפתלי אהרן וקשטיין
מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

שואלין ודורשין / פניני יוחסין / הערות ובירורים
מתוך "ויתילדו" - 169

בירורי יוחסין במשפחת גולדברג

א

מאבות המשפחה: רבי משה מזאלושין
אבי ה"בית יעקב" מאלכסנדר

בעבר, ["ויתילדו" מספר 159], הזכרנו את שלשלת יחוסם של משפחת "גולדברג" עד הגאון הקדוש רבי משה מזאלושין זי"ע, וביקשנו את עזרת הציבור בהוספת חוליות לשלשלת היוחסין. להלן, נפרוש שנית את מגילת היוחסין, כאשר הפעם המגילה מורחבת יותר בתוספת פרטים חדשים מתוך מה שקיבלנו בעקבות המאמר הנ"ל. תשואות חן להרה"ח רבי ישראל גולדברג מאשדוד, אשר ריכז עבורינו את כל החומר "חדשים גם ישנים", ומהם ערכנו את הפרק דנן.

* * *

נפתח בתקציר מן המאמר הנ"ל אודות המשפחה. איש חסיד היה מפליטי גולת פולין, אוד מוצל מאש, ושמו: רבי יהודה אריה גולדברג - שו"ב ומוהל מומחה בלאדז' ובבארי ובארה"ב. נפטר ביום ח"י במחשון שנת תשמ"ג, ומנו"כ בניו מונטיפיורי לאנג אילנד ארה"ב, בחלקת חסידי גור. הוא מסר לצאצאיו על יחוסו למעלה בקודש, כשריד לצאצאי רבי משה מזאלושין אביו של ה"בית יעקב", [הוא אינו בעל ה"משפט צדק" הנושא אף הוא את אותו השם ואף כינוי זהה]. לאחר שנסתייענו בחקירות ובנבירות במסמכים הפולניים, עלה בידינו לגלות את יחוס המשפחה מדור לדור, כאשר אכן המשפחה מתייחסת אחר רבי משה יאנאווער מזאלושין - אביו של ה"בית יעקב".

ולא זו בלבד, אלא שלאחר ש"גילו" את היחוס הנכון, זכו בני המשפחה "לגלות" גם יחוס נוסף וחשוב אשר כמעט ואבדה בתהום הנשיה. ה"ה יחוסם למעלה בקודש עד הגאון הקדוש רבי יוסף אליעזר יאנובסקי - אב"ד דק"ק קורטשוב ודז'וריק.

* * *

רבי משה יאנאווער מזאלושין-יאנוב, היה תלמידו המובהק של הרבי מלובלין - ה"חוזה" זי"ע, והוא אביהם של שנים מילדיו הידועים לנו, והם: א. רבי יעקב אהרן יאנאווסקי - אב"ד דק"ק אלכסנדר עד לפטירתו בשנת תרכ"ט, ומלפנים

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

אב"ד בק"ק: זאלושין, קארוב, וטומאשוב - אשר היה מפורסם בדורו לפועל ישועות, והיה מתלמידי ה"חיות דעת" - כמבואר בהקדמתו לספרו "בית יעקב" עה"ת, ותלמידם של רבותינו הקדושים: היהודי הקדוש מפרשיסחא זי"ע, הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע, רבי יצחק מווארקא זי"ע, רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, ועוד. וראה אודות מדרגותיו והשגותיו המופלגים בהקדמת בנו לספרו הנ"ל. שרידים מחיבורו על ה"תנא דבי אליהו", נדפס בקובץ "צפונות" חלק ט"ו.

ב. אחיו: רבי יוסף אליעזר יאנאווסקי - אב"ד דק"ק זאריק. נפטר ביום ט"ו בתמוז שנת תרי"ט. מתורתו, בספרו של אחיו "בית יעקב", ובשו"ת "נודע בשערים" - תשובה אליו, וראה עוד אודותיו ואודות אחיו הנ"ל, בספר "חכמי פולין", מאת ידידנו הרב ישראל אברהם גרינבוים]. ואגב, רשמנו שם משפחה נוספת בזמנינו הנמנים עם צאצאי בן הגה"ק רבי משה יאנאווער מזאלושין זי"ע, הלא המה צאצאי הרה"ח רבי מאיר זאב יאנאווסקי, והוא בנו של רבי משה מיכאל יאנאווסקי, שהיה בנו של הגאון רבי מאיר זאב יאנאווסקי - רב בק"ק קלעטשוב [ובק"ק קלימנטוב].

הגאון רמ"ז מקלעטשוב נזכר בספר "זכרון דברים", [תל אביב תשי"ד, עמוד ע"ה], בין תלמידיו של הרבי בעל ה"ישמח ישראל" מאלכסנדר זצ"ל. והוא בנו של הרה"ק רבי יעקב אהרן מאלכסנדר הנ"ל - בעל ה"בית יעקב" זי"ע, בנו של הגה"ק רבי משה יאנאווער מזאלושין זי"ע. [וחשוב להדגיש. רבים הם שאיחדו בטעות את רבי משה יאנאווער הנ"ל ועשוהו אחד עם בעל ה"משפט צדק". רבי משה ב"ר גרשון מזאלאשין - בעל ה"משפט צדק", נולד בשנת תקמ"ט, והיה חתנו של רבי יחיאל מיכל הכהן מזאלושין, בנו של הנגיד התורני הנודע בתורתו ובצדקתו רבי שמואל הכהן מלאסק. נפטר ביום כ"א בתמוז תקצ"א, ורבות נכתב על אישיותו הסגולית והנדירה. מצאצאיו הנודעים, משפחת "יוסקוביץ" המיוחסת, ועוד רבים].

ב

מצאצאי רבי שמעון בעל הרחמנות - אבי רבי יצחק מווארקא

כאן ביקשנו את עזרת הציבור אודות אבות משפחה מיוחסת זו - משפחת גולדברג לדורותיה, בשאר שרשי האילן וענפיו, ובמיוחד אודות מה שנמסר במסורת המשפחה, שאביו או אמו של ר' יהודה אריה גולדברג הנ"ל, היו מצאצאיו של רבי שמעון 'בעל רחמנות' - אביו של הגה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע, [שהיה - על פי המסורת - מבני בניו של הגאון הנודע רבי מרדכי יפה מפוזנא בעל ה"לבוש" זי"ע].

* * *

בשלב זה עדיין לא עלה בידינו לפשוט את תעלומת פירוט היוחסין עד רבי שמעון הנ"ל. שם זוגתו של ר' שמון - הרבנית הצדקנית המפורסמת מ' יוטא ע"ה. ממנה נולדו לו לר'

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

שמעון שבע בנות, ובעת חוליה, נתברכה מפי הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, על רפואתה, ועל לידת בן שיאיר את העולם - בזכות מעשיהם הנאצלים והנשגבים של ר' שמעון וזוגתו, ונולד להם בנם הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע.
שמות הבנות לא נודע לנו. יש מוסרים שנולדו להם לר' שמעון וזוגתו בנים נוספים לאחר לידת ר' יצחק מווארקא.

ג

אבות ובנים מדור לדור

והנה סדר הדורות אשר עלה בידינו בס"ד לאחר חקר יחוס אבות משפחת "גולדברג" המיוחסת:

- א. הרב יהודה אריה גולדברג.
- ב. בן רבי צבי יוסף גולדברג.
- ג. בן רבי משה אהרן גולדברג.
- ד. בן רבי דוד ישראל גולדברג.

* * *

- ר' משה אהרן הנ"ל (ג):
- ה. חתן רבי יהודה נח סוסנובסקי.
- ו. בן רבי שמואל סוסנובסקי.
- ז. בן רבי אברהם סוסנובסקי מזיכלין.

* * *

- ר' יהודה נח הנ"ל (ה):
- ח. חתן הגה"ק רבי יוסף אליעזר יאנובסקי - אב"ד דק"ק קורטשוב ודז'וריק.
- ט. בן הגה"ק רבי משה יאנאווער מזאלושין זי"ע.

ד

פרטים וענפים נוספים במשפחה הטעונים בירור

הגה"ח רבי צבי יוסף גולדברג הנ"ל, היה מחשובי חסידי גור, ושימש כשו"ב בק"ק לאדז'. כמו כן מסר שם שיעורי תורה בנגלה, והיה לו יד ושם אף בשאר חלקי התורה. במשגיח הנודע החסיד רבי גד'ל אייזנר זצ"ל היה מתלמידיו.

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

הוא נפטר בגיטו לאדז', בבית בנו ר' יהודה ארי' הנ"ל, ביום כ"ו בתמוז שנת תש"א, ומנו"כ בלאדז' [רח' רמברנד, גוש 5 קבר 47].

ושם זוגתו, מ' רחל ע"ה, שנפטרה ביום ו' בטבת שנת תרצ"ג. [יש מוסרים שלאחר פטירתה נשא רצ"י אשה נוספת]. היא היתה בתו של רבי ישראל פודלאווסקי. לא ידוע לנו מי הוא היה. האם יש מי שידוע מאין מוצא משפחתו? [שם זוגתו לא נודע לנו, ויש מוסרים ששמה מ' דבורה ע"ה. מי היו הוריה?].

* * *

אביו, ר' משה אהרן גולדברג הנ"ל, היה מחסידיו המובהקים של מרן ה"שפת אמת" מגור זי"ע, וזכה לקירבה יתירה בכל נסיעותיו ל"גור". ככל הנראה הוא עוד זכה להיות גם בקאצק. הוא היה מראשוני התושבים היהודים בלאדז', ושם התפרנס מתעשיית יין, ומשום כך כינו אותו החסידים בשם: ר' משה אהרן ויין-מאכער. [ושם זוגתו, מ' דבורה רחל ע"ה].

* * *

יש מי שמסר על בן נוסף של ר' משה אהרן, בשם: הגאון רבי מנחם שמעון גולדברג - דיין בק"ק ליפנא ובק"ק זאריק. ויש מי שמסר על שני בנים נפרדים. האחד בשם: רבי מנחם גולדברג - דיין בק"ק ליפנא, והשני: רבי שמעון גולדברג - מו"ץ בק"ק זאריק. מה הנכון? האם הוא זה המובא בספר "לאסק" בשם: ר' משה אהרן וויינמאכער, המצוייר שם כחסיד מופלג ביותר? לבני המשפחה לא ידוע שהוא התגורר אי פעם בלאסק. [והיה גם מי שהעיד על מוצאו מליפנא, אולם הדבר טעון בירור]. האם יש מי שידוע פרטים נוספים עליו ועל צאצאיו?

* * *

[אחד מאבות משפחת גולדברג, נשא אשה מבית משפחת "שווארץ", מן העיר ציגאנט-פאקש שבהונגריה. האם יש מי שידוע פרטים על משפחה זו?].